

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTES TAMARAS ČAPETAS [TAMARA ČAPETA]
SECINĀJUMI,
sniegti 2025. gada 11. decembrī¹

Lieta C-488/24

D.V.

pret

“Kigas” MB,

piedaloties

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba

(*Lietuvos Aukščiausiasis Teismas* (Lietuvos Augstākā tiesa) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Patērētāju tiesību aizsardzība – Patērētāju līgumi – Preču starptautisko pārvadājumu pakalpojumi – Direktīva 2011/83/ES – Patērētāju tiesību direktīva – 5. pants – Tirgotāju pienākums pirms līguma noslēgšanas sniegt patērētājiem informāciju – Minētā pienākuma tvērums – Informācija par līguma galvenajām īpašībām – Informācija par pakalpojuma kopējo cenu – Informācija par muitas nodokļiem – Direktīva 2005/29/EK – Negodīgas komercprakses direktīva – Konvencija par kravu starptautisko autopārvadājumu līgumu (CMR) – 7. pants

I. Ievads

1. Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz patērētāja un tirgotāja noslēgtu preču starptautisko pārvadājumu līgumu. Līgums ietvēra vairāku minētā patērētāja personisko mantu pārvešanu no Norvēģijas uz Lietuvu.

2. Zviedrijas muitas iestādes tirgotāja darbinieku apturēja, kad tas preču pārvešanas laikā iebrauca Eiropas Savienībā, un informēja, ka par pārvadātajām precēm jāmaksā muitas nodoklis. Pēc samaksas tirgotājs patērētājam pieprasīja atmaksāt samaksāto summu. Tomēr patērētājs atteicās maksāt nodokļos samaksāto summu, jo tirgotājs nav izpildījis pienākumu sniegt informāciju pirms līguma noslēgšanas un nav viņu informējis par attiecīgajām muitas procedūrām, kas piemērojamas preču pārvadāšanai.

¹ Oriģinālvaloda – angļu.

3. Direktīvā 2011/83/ES (turpmāk tekstā – “Patērētāju tiesību direktīva”)² ir noteiktas prasības informācijai, kas tirgotājiem pirms līguma noslēgšanas jāsniedz patērētājiem, lai panāktu pareizo līdzsvaru starp augstu patērētāju aizsardzības līmeni un uzņēmumu konkurētspēju³. Tomēr šī informēšanas pienākuma tvērums tajā nav skaidri definēts, un – precīzāk – attālumi, kas tirgotājiem, kuri sniedz preču starptautisko pārvadājumu pakalpojumu, jānobrauc, lai izpildītu šo pienākumu, skaidri neizriet no minētās tiesību normas formulējuma.

4. Šīs neskaidrības dēļ *Lietuvos Aukščiausioji Teismas* (Lietuvas Augstākā tiesa), kas ir iesniedzējtiesa šajā lietā, vaicā Tiesai, vai Patērētāju tiesību direktīvas 5. panta 1. punkts jāinterpretē tādējādi, ka tirgotājam, kas patērētājam sniedz starptautisko pārvadājumu pakalpojumu, ir pienākums informēt šo patērētāju par pārvadājumam piemērojamām muitas procedūrām.

II. Pamatlietas faktiskie apstākļi, uzdotie prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā

5. Prasītājs pamatlietā D.V. (preču nosūtītājs un patērētājs) ar atbildētāju “*Kigas*” MB (turpmāk tekstā – “*Kigas*”) pa tālruni noslēdza mutisku līgumu par preču pārvešanu.

6. Minētā līguma ietvaros *Kigas*, kas ir maza sabiedrība, apņēmas no Norvēģijas uz Lietuvu par 450 EUR transportēt divus motociklus, vienu kvadriciklu, divas veļas mazgājamās mašīnas un divus veļas žāvētājus, kas visi pieder prasītājam. Puses nedz parakstīja rakstisku pārvadājuma līgumu, nedz sagatavoja pavadzīmi, kurā būtu izklāstīta sīkāka informācija par pārvadājumu.

7. Prasītājs 2020. gada 16. jūnijā nodeva preces atbildētājai Norvēģijā. Saskaņā ar liecinieku liecībām, nododot preces, atbildētājas darbinieks vaicāja prasītājam, vai ir nepieciešams apstāties muitā, taču prasītājs paskaidroja, ka preces tiek pārvadātas viņa paša vajadzībām.

8. Atbildētājas darbinieks 2020. gada 17. jūnijā tika apturēts pārvadājuma laikā uz Norvēģijas un Zviedrijas robežas, kur muitas amatpersonu veiktās pārbaudes laikā tika nolemts, ka preces jādeklarē muitā, kad tās tiek ievestas Eiropas Savienībā. Tajā pašā dienā tika sagatavota muitas deklarācija, par pārvadātajām precēm uzliekot 40 899 Zviedrijas kronu (SEK) (3890,59 EUR) muitas nodokli, ko atbildētāja samaksāja.

9. Atbildētāja 2020. gada 18. jūnijā izrakstīja prasītājam rēķinu par 4340,59 EUR (450 EUR par transporta pakalpojumu un 3890,59 EUR par Zviedrijas muitas nodokļu iestādes noteiktajiem nodokļiem).

10. 2020. gada 20. jūnijā pārvadātājs visas preces, izņemot vienu no prasītāja motocikliem, piegādāja Lietuvā vietā, par kuru bija panākta vienošanās. Pēc tam atbildētāja informēja prasītāju, ka konfiscētais motocikls tiks nodots pēc rēķina samaksas.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2011. gada 25. oktobris) par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes Direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK (OV 2011, L 304, 64. lpp.).

³ Skat. Patērētāju tiesību direktīvas 4. apsvērumu.

11. Tad prasītājs cēla prasību pret atbildētāju *Kauno apylinkės teismas* (Kauņas apgabaltiesa, Lietuva), apgalvojot, ka tiesai būtu: i) jāatzīst par nepamatotu atbildētājas 2020. gada 18. jūnija rēķins, vienlaikus atzīstot, ka prasītājam nav jāmaksā rēķinā norādītie nodokļi, un jāpiespriež atbildētājai izrakstīt jaunu rēķinu, norādot tikai pakalpojuma maksu 450 EUR, un ii) jāuzdod atbildētājai nekavējoties atdot prasītājam konfiscēto motociklu.

12. Atbildētāja iesniedza tiesā pretprasību, kurā tā lūdza tiesu i) piesprieš prasītājam samaksāt 450 EUR par preču pārvadāšanu un ii) piesprieš segt zaudējumu atlīdzību 3876,76 EUR.

13. Šajā tiesā prasītājs apgalvoja, ka atbildētāja nav izpildījusi Patērētāju tiesību direktīvas 5. pantā paredzēto pienākumu sniegt viņam nepieciešamo informāciju pirms līguma noslēgšanas.

14. Minētajā tiesību normā ir noteikts pienākums sniegt informāciju par līgumiem, *kas nav distances līgumi* vai ārpus uzņēmuma telpām noslēgti līgumi. Lai gan pamatlietā aplūkots līgums tika noslēgts pa tālruni un tādējādi var tikt uzskatīts par distances vai ārpus uzņēmuma telpām noslēgtu līgumu Patērētāju tiesību direktīvas 6. panta izpratnē, iesniedzējtiesa atbildē uz Tiesas lūgumu sniegt informāciju apstiprināja, ka pamatlietā aplūkots līgums jāuzskata par līgumu, kas nav distances vai ārpus uzņēmuma telpām noslēgts līgums, un tāpat to reglamentē Patērētāju tiesību direktīvas 5. pants, nevis tās 6. pants.

15. Patērētāju tiesību direktīvas 5. panta 1. punkta a) un c) apakšpunktā noteikts:

“1. Pirms patērētājs ir uzņēmies tāda līguma saistības, kas nav distances līgums vai ārpus uzņēmuma telpām noslēgts līgums, vai tamlīdzīga piedāvājuma saistības, tirgotājs, ja šī informācija jau skaidri neizriet no konteksta, skaidrā un labi saprotamā veidā sniedz patērētājam šādu informāciju:

a) preču vai pakalpojumu galvenās īpašības tādā mērā, cik tas ir piemēroti informācijas nesējam un precēm vai pakalpojumiem;

[..]

c) preču vai pakalpojumu kopējā cena, ietverot visus nodokļus, vai, ja preču vai pakalpojumu īpašību dēļ cenu nevar pamatot aprēķināt iepriekš, cenas aprēķināšanas veids, kā arī attiecīgā gadījumā visi papildu pārvadāšanas, piegādes vai pasta izdevumi, vai, ja tādos izdevumus nevar pamatot aprēķināt iepriekš, fakts, ka šādi papildu maksājumi var būt jāmaksā.”

16. Pamatojoties uz šiem noteikumiem, prasītājs apgalvoja, ka, nesniedzama viņam attiecīgo informāciju par muitas nodokļiem, atbildētāja nav izpildījusi Patērētāju tiesību direktīvas 5. pantā paredzēto pienākumu. Šā pārkāpuma dēļ prasītājs apgalvoja, ka viņam nav jāmaksā muitas nodoklis.

17. Atbildētāja savukārt apgalvoja, ka saskaņā ar Patērētāju tiesību direktīvas 5. pantu tai nav pienākuma sniegt prasītājam informāciju par muitas nodokļiem vai muitas procedūrām nepieciešamajiem dokumentiem. Pakārtoti atbildētāja norādīja, ka atbilstoši *CMR* konvencijas⁴ 11. pantam prasītājam kā nosūtītājam faktiski bija pienākums sniegt pārvadātājam attiecīgo informāciju par muišu.

⁴ Konvencija par kravu starptautisko autopārvadājumu līgumu, kas parakstīta Ženēvā 1956. gada 19. maijā (turpmāk tekstā – “*CMR* konvencija”).

18. CMR konvencijas 11. panta 1. un 2. punktā noteikts:

“1. “Lai pirms kravas nodošanas saņēmējam nokārtotu muitas un citas formalitātes, nosūtītājs kravas pavadzīmei pievieno nepieciešamos dokumentus vai nodod tos pārvadātāja rīcībā, kā arī sniedz viņam visu pieprasīto informāciju.

2. Pārvadātājam nav pienākuma pārbaudīt šo dokumentu un informācijas precizitāti un atbilstību. Nosūtītājs ir atbildīgs pārvadātāja priekšā par zaudējumiem, kas radušies šādu dokumentu un informācijas neprecizitātes vai nepietiekamības dēļ, izņemot gadījumus, kad minētie zaudējumi radušies pārvadātāja prettiesiskas rīcības vai nolaidības dēļ.”

19. Ar 2023. gada 17. maija spriedumu *Kauno apylinkės teismas* (Kauņas rajona tiesa) daļēji apmierināja prasītāja prasību un pilnībā apmierināja atbildētājas pretrprasību, piespriežot atbildētājai nosūtīt motociklu atpakaļ prasītājam, vienlaikus piespriežot prasītājam samaksāt atbildētājai 450 EUR par preču pārvadāšanu, kā arī 3876,76 EUR kā zaudējumu atlīdzību.

20. Pēc tam šis nolēmums tika pārsūdzēts *Kauno apygardos teismas* (Kauņas apgabaltiesa, Lietuva), kas ar 2023. gada 16. novembra nolēmumu apstiprināja zemākās instances tiesas nolēmumu.

21. Šīs tiesas uzskatīja, ka šajā lietā ir piemērojami gan *Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas* (Lietuvas Republikas Civilkodekss), kas reglamentē patērētāju līgumus, gan CMR konvencijas noteikumi. Tās turklāt norādīja, ka gadījumā, ja pastāv pretruna starp valsts tiesību aktiem, kas reglamentē attiecības ar patērētājiem, un CMR konvencijas 11. pantā paredzēto noteikumu, noteicošā ir konvencija. Pamatojoties uz šo argumentāciju un piekrītot atbildētājai, minētās tiesas nosprieda, ka prasītājs kā preču nosūtītājs nav izpildījis pienākumu sniegt atbildētājai informāciju un dokumentus, kas nepieciešami muitas formalitāšu nokārtošanai, un ka tādēļ prasītājam jāatlīdzina atbildētājai ar muitas nodokļiem saistītie izdevumi.

22. Pēc *Kauno apygardos teismas* (Kauņas apgabaltiesa) nolēmuma prasītājs par šo nolēmumu iesniedza apelācijas sūdzību iesniedzējtiesai šajā lietā.

23. Minētā tiesa jautā, vai Patērētāju tiesību direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka tirgotājam, kas sniedz starptautisko pārvadājumu pakalpojumu patērētājam, ir pienākums informēt šo patērētāju par pārvadājumam piemērojamām muitas procedūrām.

24. Gadījumā, ja šāds pienākums pastāvētu, iesniedzējtiesa vēlas precizēt šā pienākuma apjomu un tvērumu. Konkrētāk, minētā tiesa jautā, vai šis informēšanas pienākums uzliek tirgotājam pienākumu i) norādīt patērētājam konkrētus muitas iestādēm iesniedzamos dokumentus un ii) aprēķināt un informēt patērētāju par konkrētām piemērojamo muitas nodokļu summām vai arī pietiek tikai ar to, ka patērētājs tiek informēts, ka *var tikt* uzlikti muitas nodokļi.

25. Lai gan atbildētāja ir profesionāle starptautisko kravu pārvadājumu jomā, iesniedzējtiesai tomēr ir šaubas, vai būtu samērīgi uzlikt profesionālim pienākumu izvērtēt katras tam transportēšanai nodotās preces specifiku, kā arī prasības, kas attiecas uz katru pārvadājumu, lai aprēķinātu piemērojamās muitas nodokļus.

26. Iesniedzējtiesa norāda, ka atbilde uz jautājumu par tirgotājam uzliktā pienākuma sniegt informāciju patērētājam apjomu un tvērumu saistībā ar muitas procedūrām, kas piemērojamas starptautiskajiem pārvadājumiem saskaņā ar Patērētāju tiesību direktīvas 5. pantu, tai ļaus noteikt pamatlīnijas, kurai būtu jāuzņemas negatīvās sekas attiecībā uz neapmierinošu muitas procedūru izpildi, un savukārt noteikt, kurai no pusēm jāsedz izmaksas saistībā ar muitas nodokļiem, ko atbildētāja samaksājusi pārvadājuma laikā.

27. Šādos apstākļos *Lietuvos Aukščiausioji Teismas* (Lietuvas Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai [Patērētāju tiesību direktīvas] 5. panta 1. punkta a) apakšpunkts, kurā noteikts, ka tirgotājam jāsniedz patērētājam informācija par pakalpojumu īpašībām, jāinterpretē tādējādi, ka tirgotājam, kas sniedz patērētājam starptautisko pārvadājuma pakalpojumu, ir pienākums informēt patērētāju par pārvadājumam piemērojamām muitas procedūrām? Ja [Patērētāju tiesību direktīvas] 5. panta 1. punkta a) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka tas uzliek tirgotājam pienākumu informēt patērētāju par muitas procedūrām, kas piemērojamas starptautiskajiem pārvadājumiem, vai pietiek ar to, ka tirgotājs norāda, ka nosūtītajam (patērētājam) jāpārņem muitas procedūrām nepieciešamie dokumenti un jāsamaksā muitas nodokļi, vai arī tirgotājam jāsniedz detalizēta informācija (saraksts) par konkrētiem dokumentiem, kas jāuzrāda muitas dienestiem, un piemērojamām muitas nodokļu likmēm (summām)?
- 2) Vai tirgotāja pienākums, kas noteikts [Patērētāju tiesību direktīvas] 5. panta 1. punkta c) apakšpunktā, sniegt patērētājam informāciju par preču vai pakalpojumu kopējo cenu, ietverot visus nodokļus, vai, ja preču vai pakalpojumu īpašību dēļ cenu nevar pamatoti aprēķināt iepriekš, par cenas aprēķināšanas veidu, kā arī attiecīgā gadījumā visus papildu pārvadāšanas, piegādes vai pasta izdevumus, vai, ja šādus izdevumus nevar pamatoti aprēķināt iepriekš, par faktu, ka šādi papildu maksājumi var būt jāmaksā, liek tirgotājam, kas sniedz starptautisko pārvadājumu pakalpojumu, informēt patērētāju par muitas nodevām (nodokļu likmēm un summām), kas piemērojamas konkrētajam pārvadājumam?”

28. Rakstveida apsvērumus Tiesai iesniedza Čehijas un Lietuvas valdības, kā arī Eiropas Komisija.

29. Tiesa nolēma lemt par lietu bez tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu uzklaušanās saskaņā ar tās Reglamenta 76. panta 2. punktu.

III. Juridiskā analīze

A. Ievada piezīmes par prejudiciālajiem jautājumiem

30. Abi iesniedzējtiesas uzdotie jautājumi ir jāizskata kopā. Ar uzdotajiem jautājumiem šī tiesa būtībā vaicā, vai Patērētāju tiesību direktīvas 5. panta 1. punktā noteiktais tirgotāju pienākums informēt patērētājus par piegādātās preces vai sniegtā pakalpojuma galvenajām īpašībām (5. panta 1. punkta a) apakšpunkts) un preces vai pakalpojuma kopējo cenu (5. panta 1. punkta c) apakšpunkts) jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver tirgotāju pienākumu sniegt informāciju par muitas procedūrām, ko var piemērot šīm precēm vai pakalpojumam, un, ja atbilde ir apstiprinoša, cik detalizētai jābūt šādai informācijai.

31. Pirms sāku šo jautājumu analīzi, man šķiet lietderīgi sniegt noteiktu kontekstu, pirmkārt, attiecībā uz muitas nodokļu piemērošanu precēm, ko ievē Eiropas Savienības teritorijā no Norvēģijas (B daļa), un, otrkārt, attiecībā uz CMR konvencijas 11. panta nozīmi šajā lietā (C daļa).

32. Attiecīgi mana prejudiciālo jautājumu analīze sastāvēs no diviem posmiem.

33. Pirmkārt, pārbaudīšu, vai muitas procedūras var pamatoti uzskatīt par vienu no starptautisko kravu pārvadājumu pakalpojumu “galvenajām īpašībām” Patērētāju tiesību direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē. Pamatojoties uz šo analīzi, secināšu, ka jēdziens “galvenās īpašības” preču starptautisko pārvadājumu līguma kontekstā jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver muitas procedūras un tā uzliek tirgotājam, kas sniedz šādu pakalpojumu, pienākumu pirms līguma noslēgšanas informēt patērētāju, ka pārvadātajām precēm *var tikt* piemērots muitas nodoklis (D daļa).

34. Otrkārt, analizēšu šā pienākuma tvērumu. Konkrētāk, izvērtēšu, vai šis pienākums liek tirgotājam sniegt patērētājam sīku informāciju par konkrētiem dokumentiem, kas jāiesniedz attiecībā uz muitas procedūrām, kā arī sīku informāciju par konkrētām muitas nodokļu likmēm un summām, lai aprēķinātu kopējo nodokļa summu par katru pārvadājumu (E daļa).

B. Muitas procedūru konteksts šajā lietā

35. Lai gan Norvēģija ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalsts, tā nav Eiropas Savienības muitas savienības dalībniece. Ar Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu (turpmāk tekstā – “EEZ līgums”) Savienības iekšējais tirgus tiek paplašināts, iekļaujot Norvēģiju, nodrošinot tādu preču brīvu apriti, kas atbilst ES noteikumiem par produktiem, tomēr ar to netiek atceltas muitas robežas vai muitas formalitātes starp Norvēģiju un Eiropas Savienību⁵.

36. Tāpēc visas preces, ko transportē no Norvēģijas uz Eiropas Savienības muitas teritoriju, jāuzrāda muitai ieviešanas punktā, un uz tām attiecas ievadmuitas procedūras un nodevas, ja vien nav piemērojams īpašs atbrīvojums vai preferenciāls režīms.

37. Saskaņā ar EEZ līgumu Norvēģijas izcelsmes precēm, kurām ir pievienoti vajadzīgie dokumenti, kas apliecina preferenciālo izcelsmi, var piemērot beznodokļu ieviešanu Eiropas Savienībā.

38. Tomēr precēm, kuru izcelsme nav Norvēģijā, vai precēm, kuru preferenciālo izcelsmi nevar pierādīt, arī turpmāk piemēro ES kopējo muitas tarifu un piemērojamo ievadmuitas nodokli vai akcīzes nodokli neatkarīgi no tā, vai preces pārvadā personiskai lietošanai vai komercdarījumā⁶.

39. Šajā posmā jānorāda, ka no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu skaidri neizriet, vai prasītāja vārdā pārvadātajām precēm ir ES, Norvēģijas vai trešās valsts izcelsme un tādējādi, vai preces varētu tikt atbrīvotas no noteiktajiem nodokļiem.

40. Katrā ziņā, kā norādīts, lai persona varētu izmantot šādu atbrīvojumu, precēm, uzrādot tās Zviedrijas muitas dienestiem, bija jāpievieno vajadzīgie dokumenti, kas apliecina izcelsmi. Tomēr puses pamatlietā neapstrīd faktu, ka prasītājs (nosūtītājs/patērētājs) nav iesniedzis atbildētājam

⁵ Šajā nozīmē skat. EEZ līguma II daļas 3. nodaļu “Sadarbība ar muitu saistītos jautājumos un tirdzniecības veicināšana”, 21. pants.

⁶ Šajā nozīmē skat. EEZ līguma II daļas 1. nodaļu “Pamatprincipi”, 8. panta 2. punkts līdz 10. pants.

(pārvadātājam/pārdevējam) ar šādām procedūrām saistītos dokumentus un informāciju. Tāpat izskatāmajā lietā nav strīda par to, ka atbildētāja nav sniegusi prasītājam detalizētu informāciju par muitas procedūrām un piemērojamiem izņēmumiem un to prasībām.

C. CMR konvencijas 11. panta piemērojamība šajā lietā

41. Pirms izskatīt pēc būtības un apjoma ziņā tirgotāja pienākumu pirms līguma noslēgšanas sniegt informāciju par muitas nodokļiem, īsumā aplūkošu atbildētājas izvirzītos argumentus, kurus rakstveida apsvērumos atbalsta Čehijas valdība attiecībā uz CMR konvencijas 11. pantu.

42. Atbalstot tirgotāja pienākuma sniegt informāciju šauru interpretāciju, Čehijas valdība apgalvo, ka ar preču starptautisko pārvadājumu līgumu, kas neietver starpniecības pakalpojumus muitā (kā tas, šķiet, ir šajā lietā)⁷, tirgotājs tikai apņemas piegādāt preces un tādējādi šim tirgotājam nav noteikts pienākums informēt patērētāju par atbilstošajiem muitas nodokļiem, jo šāds pakalpojums nav noslēgtā līguma sastāvdaļa.

43. Lai pamatotu šo argumentu, Čehijas valdība atsaucas uz CMR konvencijas 11. pantu, kurā preču nosūtītājam (kas šajā tiesvedībā ir arī patērētājs) ir noteikts pienākums iesniegt tirgotājiem nepieciešamos dokumentus un jebkādu citu informāciju, kas tirgotājam ir vajadzīga, lai izpildītu muitas procedūras. Pirms tiek izvērtēts, vai šādam patērētāja pienākumam būtu jāietekmē tirgotāja pienākums pirms līguma noslēgšanas sniegt informāciju, vispirms jāizvērtē minētās konvencijas piemērojamība šīs lietas faktiem.

44. CMR konvencija ir juridisks instruments, kas reglamentē pārvadātāju atbildības noteikšanu kravu starptautisko autopārvadājumu jomā. Minētā konvencija saskaņā ar tās 1. pantu attiecas uz visiem līgumiem par kravu pārvadājumiem ar autotransportu par atlīdzību, kad līgumā norādītās kravas nosūtīšanas un saņemšanas vietas atrodas divās dažādās valstīs, no kurām vismaz viena ir konvencijas dalībvalsts.

45. Šajā lietā strīds ir par preču autopārvadājumu līgumu, kurā kā nodošanas vieta ir norādīta adrese Norvēģijā un kā piegādes vieta – adrese Lietuvā. Tā kā gan Norvēģija, gan Lietuva ir CMR konvencijas līgumslēdzējas puses⁸, minētās konvencijas piemērošanas nosacījumi, kas paredzēti tās 1. pantā, ir pilnībā izpildīti⁹.

46. CMR konvencija galvenokārt reglamentē pārvadātāja pienākumus un ierobežoto atbildību starptautisko autopārvadājumu jomā un uzliek nosūtītājam pienākumu iesniegt dokumentus un informāciju, kas vajadzīgi muitas formalitāšu kārtīšanai.

⁷ Šāds pakalpojums nozīmētu, ka tirgotājs rīkojas kā muitas brokeris vai aģents patērētāja labā un ir apņēmies nodrošināt, ka muitas deklarācija ir pareiza, nodokļi un nodevas ir pareizi norādītas un maksājums tiek saņemts, lai preces var netraucēti pārvadāt pāri robežām. No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka starp pusēm nav strīda par to, ka šāds līgums nav noslēgts.

⁸ Skat. *United Nations Treaty Series*, 1208. sēj., 427. lpp., pieejama vietnē: https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XI-B-11-a&chapter=11&clang=_en.

⁹ Pēc analogijas skat. spriedumu, 2010. gada 4. maijs, *TNT Express Nederland* (C-533/08, ECLI:EU:C:2010:243, 34. un 35. punkts un tajos minētā judikatūra).

47. Tomēr vispirms jānorāda, kā rakstveida apsvērumos norādījusi Lietuvas valdība, ka *CMR* konvencija “nekādā ziņā neattiecas uz visiem privāttiesību jautājumiem, kas rodas saistībā ar preču autopārvadājumu līgumu”, ne arī uz jautājumiem par patērētāju aizsardzību (tostarp jautājumiem par tirgotāju pienākumu sniegt informāciju), noslēdzot līgumu starp patērētāju un tirgotāju¹⁰.

48. Turklāt saskaņā ar *CMR* konvencijas 11. pantu patērētāja pienākums sniegt tirgotājam informāciju un dokumentus, kas nepieciešami muitas formalitāšu nokārtošanai, rodas tikai *pēc* preču starptautisko pārvadājumu līguma noslēgšanas.

49. Līdz ar to šis pienākums pēc līguma noslēgšanas nevar tikt saprasts tādējādi, ka tas izslēdz tirgotāja pienākumu pirms līguma noslēgšanas informēt patērētāju par piemērojamām muitas procedūrām un dokumentiem, kurus patērētājam var būt pienākums iesniegt pārvadātājam. Pretējs secinājums, manuprāt, būtu pretrunā Patērētāju tiesību direktīvas vispārējam mērķim nodrošināt augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni.

50. Tāpēc nosūtītāja pienākums iesniegt šādus dokumentus rodas tikai tad, kad ir noslēgts līgums, un tādēļ tam nebūtu jāietekmē tirgotāja pienākums sniegt informāciju pirms līguma noslēgšanas.

D. Vai muitas nodokļi jāuzskata par vienu no preču starptautisko pārvadājumu līguma galvenajām īpašībām?

51. Patērētāju tiesību direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir skaidri noteikts, ka tirgotājam pirms līguma noslēgšanas par precī vai pakalpojumu jāsniedz patērētājam visa attiecīgā informācija par minētās preces vai pakalpojuma galvenajām īpašībām.

52. Preču starptautisko pārvadājumu līgumu kontekstā iesniedzējtiesa atzīmē, ka jēdziens “galvenās īpašības” var tikt interpretēts vai nu šauri, proti, aptverot tikai informāciju par pārvadājuma tiesiskajām attiecībām (piemēram, preces saņemšanas vieta, piegādes vieta, maršruts un cena), bet ne informāciju par muitas procedūrām un šīm procedūrām nepieciešamajiem dokumentiem, vai arī plaši, proti, iekļaujot “galveno īpašību” jēdzienā informāciju par pārvadājumam piemērojamām muitas procedūrām.

53. Pienākums sniegt informāciju jāsaprot plašākā to mērķu kontekstā, kurus likumdevējs ir izvirzījis ar minēto direktīvu.

54. Šajā ziņā, ņemot vērā Patērētāju tiesību direktīvas 1. pantā noteiktos mērķus, proti, veicināt iekšējā tirgus pienācīgu darbību un nodrošināt augstu patērētāju aizsardzības līmeni, direktīvas piemērošanas joma un attiecīgi jēdziens “informācija” tās 5. panta izpratnē jāinterpretē plaši¹¹.

¹⁰ Šajā nozīmē skat. United Nations, *Commentary on the Convention of 19 May 1956 on the Contract for the International Carriage of Goods by Road (CMR)* (Komentārs par 1956. gada 19. maija Konvenciju par kravu starptautisko autopārvadājumu līgumu (*CMR*)), 1975, 4. lpp., 9. punkts, pieejams vietnē: <https://unece.org/fileadmin/DAM/trans/doc/2006/sc1cmr/commentary.pdf>.

¹¹ Skat. spriedumu, 2022. gada 24. februāris, *Tiketa* (C-536/20, EU:C:2022:112, 30. punkts).

55. Lai gan ir maz Tiesas judikatūras par Patērētāju tiesību direktīvas 5. pantā paredzētā informēšanas pienākuma apjomu, uzskatu, ka līdzšinējā šī pienākuma tvēruma interpretācija var sniegt lietderīgas norādes, kā Tiesa varētu interpretēt to, kas var būt maldinoša noklusēšana attiecībā uz būtisku informāciju, kura tirgotājam jāsniedz patērētājam pirms līguma noslēgšanas saskaņā ar Negodīgas komercprakses direktīvas¹² 7. pantu.

56. Tiesa jau ir nospriedusi, ka Patērētāju tiesību direktīvā un Negodīgas komercprakses direktīvā ietvertie jēdzieni, jāinterpretē cik vien iespējams vienādi, jo abu direktīvu pamatā ir LESD 114. pants un to mērķis ir nodrošināt augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni to aptvertajā normatīvajā un administratīvajā ietvarā¹³.

57. Tādējādi Tiesa var atsaukties uz Negodīgas komercprakses direktīvu un par to izstrādāto judikatūru, lai izskaidrotu Patērētāju tiesību direktīvas interpretāciju un, precīzāk, lai noteiktu, vai Savienības likumdevējs otrās minētās direktīvas 5. pantā paredzētajā informēšanas pienākumā ir vēlējis iekļaut pienākumu sniegt informāciju par muitas procedūrām saistībā ar preču starptautisko pārvadājumu līgumiem.

58. No Negodīgas komercprakses direktīvas 7. panta 4. punkta izriet un tas ir atkārtots saskaņā ar šo direktīvu izstrādātajā judikatūrā¹⁴, ka informācija, kas tirgotājam jāsniedz patērētājam pirms līguma noslēgšanas, ir visa *būtiskā informācija*, kas vidusmēra patērētājam, ņemot vērā līguma kontekstu, ir vajadzīga, lai pieņemtu uz informāciju balstītu lēmumu veikt darījumu, ja šādas informācijas noklusēšana vidusmēra patērētājam liek vai var likt pieņemt lēmumu veikt darījumu, ko viņš citādi nebūtu pieņēmis¹⁵.

59. Tādējādi, ja tirgotājs nesniedz patērētājam informāciju, kas, iespējams, tam būtu likusi pieņemt atšķirīgu lēmumu par darījumu, ja viņš būtu saņēmis šādu informāciju, šāda informācijas nesniegšana uzskatāma par Patērētāju tiesību direktīvas 5. pantā paredzētā tirgotāja pienākuma pārkāpumu.

60. Man šķiet, ka šajā lietā, lai noteiktu, vai Patērētāju tiesību direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka tirgotājam, kas sniedz starptautisko pārvadājumu pakalpojumu patērētājam, ir pienākums informēt patērētāju par piemērojamām muitas procedūrām, jānoskaidro, vai patērētājs, kurš ir ticis informēts par attiecīgajām muitas procedūrām, varētu pieņemt citādu lēmumu par darījumu.

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/29/EK (2005. gada 11. maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (OV 2005, L 149, 22. lpp.; turpmāk tekstā – “Negodīgas komercprakses direktīva”).

¹³ Attiecībā uz abās direktīvās minēto jēdzienu “tirgotājs” skat. spriedumu, 2022. gada 24. februāris, *Tiketa* (C-536/20, EU:C:2022:112, 29. punkts). Šāda Patērētāju tiesību direktīvas interpretācija un piemērošana atbilst arī Komisijas pamatnostādnēm par šīs direktīvas īstenošanu, kurās norādīts, ka Savienības likumdevējs, izstrādājot Patērētāju tiesību direktīvu, ir iedvesmojies no judikatūras, kas izstrādāta saistībā ar Negodīgas komercprakses direktīvu. Šajā ziņā skat. Komisijas paziņojumu “Pamatnostādnēs par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/83/ES par patērētāju tiesībām interpretāciju un piemērošanu, (OV 2021, C 525, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Komisijas paziņojums”), 1.1. punkts “Jēdzieni “tirgotājs” un “patērētājs””.

¹⁴ Pamatnostādnēs par Patērētāju tiesību direktīvas īstenošanu Komisija norāda, ka tirgotājiem, izvēloties galvenās īpašības, kas jāpaziņo patērētājam, būtu jāpiemēro tāda pati pieeja kā Negodīgas komercprakses direktīvas 7. panta 4. punkta nolūkā, t.i., jāinformē patērētājs par šīm īpašībām, ko patērētājiem būs nepieciešams zināt, lai pieņemtu uz informāciju balstītu lēmumu par darījumu. Skat. Komisijas paziņojuma 3.2. punktu “Kopīgas prasības uzņēmuma telpās noslēgtiem un distances/ārpas uzņēmuma telpās noslēgtiem līgumiem”.

¹⁵ Pēc analogijas skat. spriedumu, 2025. gada 23. janvāris, *NEW Niederrhein Energie und Wasser* (C-518/23, turpmāk tekstā – “spriedums *NEW Niederrhein Energie*”, EU:C:2025:35, 32. punkts).

61. Ņemot vērā, ka muitas nodokļi var ievērojami palielināt starptautiskā pārvadājuma kopējās izmaksas, kā ir noticis šajā lietā¹⁶, uzskatu, ka muitas nodokļi var tikt uzskatīti par tādiem, kam ir atturoša ietekme uz patērētājiem, un tādējādi par tādiem, kas tos attur no starptautisku pārvadājumu līgumu noslēgšanas.

62. Turklāt tas, kas ir līguma “galvenās īpašības” Patērētāju tiesību direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē, lai noteiktu, kāda informācija tirgotājam pirms līguma noslēgšanas jāsniedz patērētājam, neizbēgami būs atkarīgs no konkrētā konteksta, kādā līgums tiek noslēgts¹⁷. Ņemot vērā preču starptautisko pārvadājumu līgumu pārrobežu raksturu un to, ka šīm precēm parasti piemēro muitas nodokļus, ir saprātīgi secināt, ka šie muitas nodokļi ir viena no šo līgumu veidu galvenajām īpašībām.

63. Arī tas, ka CMR konvencija, kas reglamentē preču starptautisko pārvadājumu līgumus, ietver īpašus noteikumus attiecībā uz pienākumiem, kas saistīti ar muitas procedūrām, liecina par labu argumentam, ka muitas procedūras ir daļa no šāda veida līgumu “galvenajām īpašībām” Patērētāju tiesību direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē.

64. Tātad, ņemot vērā starptautisko kravu pārvadājumu līgumu īpašo raksturu, kā arī Patērētāju tiesību direktīvas mērķus, uzskatu, ka šīs direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka tirgotājam, kas patērētājam sniedz starptautisko pārvadājumu pakalpojumu, ir pienākums informēt patērētāju, ka pārvadātajām precēm *var* tikt piemērots muitas nodoklis.

E. Cik detalizētai jābūt šai informācijai?

65. Pēc tam, kad ir konstatēts, ka Patērētāju tiesību direktīvas 5. panta 1. punkts jāinterpretē tādējādi, ka tas uzliek tirgotājiem vispārēju pienākumu informēt patērētāju par muitas procedūru iespējamību, veicot preču pārrobežu pārvadājumus, tagad jāizvērtē šā īpašā informēšanas pienākuma tvērums un it īpaši jāpārbauda, vai šis pienākums nozīmē, ka tirgotājam jāsniedz i) sīka informāciju par prasītajiem konkrētajiem dokumentiem (5. panta 1. punkta a) apakšpunkts) un ii) sīka informācija par transportam piemērojamo muitas nodokļu likmēm un summām, lai aprēķinātu sniegto pakalpojumu kopējo cenu (5. panta 1. punkta c) apakšpunkts), vai arī pietiek ar to, ka šī informācija ir vispārīgāka.

66. Attiecībā uz tirgotāja informēšanas pienākuma tvērumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai, lai izpildītu pienākumu informēt patērētāju, ka pārvadātajām precēm var tikt piemēroti muitas nodokļi, pietiek ar to, ka tirgotājs paziņo, ka nosūtītajam (patērētājam) jāgādā par muitas procedūrām vajadzīgajiem dokumentiem, vai arī tirgotājam jāsniedz detalizēta informācija (piemēram, saraksts) par konkrētiem dokumentiem, kas jāiesniedz muitas dienestiem.

67. Man šķiet, ka atbilde uz šo jautājumu galu galā būs atkarīga no tirgotāja piedāvātā konkrētā pakalpojuma un, precīzāk, no tā, vai līgums ietver vai neietver muitas starpniecības pakalpojumu, saistībā ar kuru tirgotājs piekrīt rīkoties patērētāja vārdā, lai izpildītu muitas procedūras.

¹⁶ Šajā lietā muitas nodokļi radīja kopējās izmaksas, kas gandrīz 10 reizes pārsniedza sniegtā pakalpojuma cenu (kopā 4340,59 EUR salīdzinājumā ar 450 EUR par pārvadājuma pakalpojumu).

¹⁷ Pēc analogijas un attiecībā uz Patērētāju tiesību direktīvas 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu skat. spriedumu, 2019. gada 10. jūlijs, *Amazon EU* (C-649/17, EU:C:2019:576, 37. punkts).

68. Šajā posmā būtu jānorāda, ka saskaņā ar tirgotāja pienākumu pirms līguma noslēgšanas sniegt patērētājam visu attiecīgo informāciju par pakalpojuma galvenajām īpašībām tirgotājam, kas sniedz starptautisko kravu pārvadājumu pakalpojumu, jāinformē patērētājs, vai šāds starpniecības pakalpojums tiek piedāvāts kā daļa no noslēgtā līguma un kurš tādejādi būs atbildīgs par tādu dokumentu sagatavošanu, kas vajadzīgi muitas formalitāšu kārtīšanai – tirgotājs (ja līgumā ir iekļauts starpniecības pakalpojums) vai patērētājs (ja līgumā nav iekļauts starpniecības pakalpojums).

69. Manuprāt, tikai saņemot šādu informāciju, patērētājs varēs pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu par darījumu, jo šāda informācija ļaus viņam izlemt, vai viņš dod priekšroku veikt muitas formalitātes pašam vai noslēgt līgumu ar tirgotāju, kas sniedz šādu pakalpojumu.

1. Tirgotājiem, kas piedāvā muitas starpniecības pakalpojumus, noteiktā informēšanas pienākuma tvērums

70. Tirgotāji, kas sniedz preču starptautisko pārvadājumu pakalpojumu, saskaņā ar šo līgumu var piedāvāt muitas starpniecības pakalpojumu, saistībā ar kuru tirgotājs tiktu nolīgts kā patērētāja pārstāvis muitas dienestos.

71. Šāds līgums nozīmētu, ka tirgotājs rīkojas patērētāja vārdā, sadarbojoties ar muitas dienestiem, veic darbības un formalitātes, kas paredzētas tiesību aktos muitas jomā, un nodrošina, ka tiek veiktas procedūras un saņemts maksājums, lai preces varētu netraucēti šķērsot robežu¹⁸.

72. Gadījumā, ja preču starptautisko pārvadājumu līgums ietvertu muitas starpniecības pakalpojumu, tirgotājam, manuprāt, būtu jāsniedz patērētājam detalizēta informācija par konkrētiem dokumentiem, kas nepieciešami muitas formalitāšu nokārtošanai. Šī informācija noteikti ir daļa no sniegtā pakalpojuma, un tāpēc uz to attiecas Patērētāju tiesību direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunktā noteiktais tirgotāja pienākums sniegt informāciju pirms līguma noslēgšanas.

73. Minētās direktīvas 5. panta 1. punkta c) apakšpunkts uzliek ievērojamu slogu tirgotājiem, kad tie informē potenciālo patērētāju par sniegtā pakalpojuma kopējo cenu. Minētajā tiesību normā ne tikai ir noteikts pienākums tirgotājam pēc iespējas informēt patērētāju par preces kopējo cenu, ieskaitot visus nodokļus, kā arī par iespējamām papildu izmaksām, bet tajā turklāt ir precizēts, ka tad, ja tirgotājs nevar veikt šādu kopējās cenas aprēķinu pirms līguma noslēgšanas, tirgotājam tomēr jāinformē patērētājs par to, kā aprēķināma kopējā cena.

74. Ja tirgotājs, sniedzot starptautisko pārvadājumu pakalpojumu, piekrīt rīkoties patērētāja vārdā kā pārstāvis muitā, tirgotājam, informējot patērētāju par līguma kopējo cenu, jāiekļauj minētā pakalpojuma cena, lai patērētājs varētu pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu par darījumu.

¹⁸ Attiecībā uz pārstāvjiem muitā skat. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV 2013, L 269, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "UCC"), 5. panta 6. punktu, kā arī tās 18. pantu.

75. Tomēr preču starptautisko pārvadājumu līgumu kontekstā tirgotājam ne vienmēr būs iespējams aprēķināt kopējās pakalpojuma izmaksas, ieskaitot muitas nodokļus, ņemot vērā, ka pašu muitas nodokļu precīzās izmaksas ne vienmēr var pamatoti aprēķināt iepriekš un tās, iespējams, būs atkarīgas no virknes dažādu faktoru¹⁹.

76. Tomēr informācija par muitas nodokļiem piemērojamām likmēm un summām, kā arī par šo dažādo faktoru piemērošanu ir “cenas aprēķināšanas veids” Patērētāju tiesību direktīvas 5. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē un pati par sevi ir būtiska informācija, kas vidusmēra patērētājam ir vajadzīga, lai pieņemtu uz informāciju balstītu lēmumu par darījumu²⁰.

77. Attiecīgi tirgotāja, kas sniedz muitas starpniecības pakalpojumus saskaņā ar preču starptautisko pārvadājumu līgumu, pienākumu sniegt informāciju par pakalpojuma, kas ietver nodokļus un papildu izmaksas 5. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē, kopējo cenu var izpildīt, pirms līguma noslēgšanas informējot patērētāju par to, ka būs jāmaksā muitas nodokļi, kā arī sniedzot sīku informāciju par konkrētajam pārvadājumam piemērojamo nodokļu likmēm un summām, tostarp informāciju par vispārējiem faktoriem, kas var ietekmēt šo nodokļu kopējās izmaksas (piemēram, pārvadāto preču vērtību vai izcelsmi), vai citiem mainīgiem faktoriem, kurus tirgotājs nevar kontrolēt²¹.

78. Ņemot vērā šos apsvērumus, Patērētāju tiesību direktīvas 5. panta 1. punkta a) un c) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka tirgotājam, kas sniedz muitas starpniecības pakalpojumu patērētājam saistībā ar preču starptautisko pārvadājumu pakalpojumu, ir pienākums informēt patērētāju par starptautiskajiem pārvadājumiem piemērojamām muitas procedūrām. Šis pienākums ietver pienākumu sniegt detalizētu informāciju par konkrētiem dokumentiem, kas nepieciešami muitas formalitāšu kārtīšanai, kā arī sīku informāciju par konkrētām muitas nodokļu likmēm un summām, tostarp informāciju par vispārējiem faktoriem, kas var ietekmēt sniegtā pakalpojuma kopējo cenu.

2. Noteiktā informēšanas pienākuma tvēruma tvēruma tirgotājiem, kas nepiedāvā muitas starpniecības pakalpojumus

79. Ņemot vērā iepriekš minēto, var būt nesamērīgi gaidīt, ka tirgotājs, kurš nepiedāvā šādus starpniecības pakalpojumus, sniegs patērētājam tikpat detalizētu informāciju par muitas procedūrām.

80. Lai gan piekritu, ka šāda pienākuma noteikšana šiem tirgotājiem var būt nesamērīga, tas nemazina tirgotāju būtisko pienākumu sniegt patērētājiem pietiekamu informāciju par sniegtā pakalpojuma galvenajām īpašībām, lai patērētājs varētu pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu par darījumu.

¹⁹ Attiecībā uz muitas nodokļiem ir trīs vispārīgi faktori, kas tiek ņemti vērā, aprēķinot nodokļus, kuri jāmaksā, importējot preces: preču vērtība, preču tarifu klasifikācija un preču izcelsme. Vispārīgu informāciju par faktoriem, kas ietekmē nodokļu cenu, skat. Komisijas tīmekļvietnē par muitas nodokļu aprēķināšanu, pieejama: https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs/calculation-customs-duties_en.

²⁰ Pēc analogijas skat. spriedumu *NEW Niederrhein Energie*, 31. punkts.

²¹ Pēc analogijas skat. spriedumu, *NEW Niederrhein Energie*, 38. un 41. punkts. Tomēr tas nenozīmē, ka informācijas pakāpei par cenas aprēķināšanas veidu jābūt tādai, lai patērētājs, pamatojoties uz šo informāciju, pats varētu aprēķināt šo cenu un tādējādi nonākt pie galīga skaitliska rezultāta (minētā sprieduma 39. punkts).

81. Pārbaudot šā pienākuma tvērumu, ir svarīgi rast pareizo līdzsvaru starp augstu patērētāju aizsardzības līmeni un uzņēmuma konkurētspēju²². Ņemot vērā iepriekš minēto, tirgotāja pienākums sniegt informāciju par muitas nodokļiem, pirmkārt, nevar būt tik plašs, ka tas radītu nesamērīgu slogu tirgotājam un tā resursiem, un, otrkārt, tas nebūtu jāinterpretē tik šauri, ka patērētājam tiek liegts Patērētāju tiesību direktīvas 1. pantā garantētais augstais aizsardzības līmenis.

82. Paturot prātā šos apsvērumus, piekrītu iesniedzējtiesas viedoklim, ka būtu nesamērīgi uzlikt pārvadātājam, kurš nesniedz starpniecības pakalpojumus, pienākumu noskaidrot katras tam starptautiskajā pārvadājumā nododamās preces īpašības, kā arī īpašās prasības attiecībā uz dokumentiem, kas piemērojamas šo preču pārvadāšanai dažādās valstīs. Tas it īpaši attiecas ekonomisko kontekstu, kurā darbojas atsevišķi uzņēmumi, piemēram, mazie uzņēmumi, kā šajā lietā, kuriem var nebūt līdzekļu, lai veiktu šādu noskaidrošanu²³.

83. Tomēr patērētāju aizsardzības tiesību akti, piemēram, Patērētāju tiesību direktīva, ir balstīti uz pieņēmumu, ka patērētāji salīdzinājumā ar pārdevēju vai piegādātāju ir salīdzinoši vājākā situācijā gan attiecībā uz iespēju risināt sarunas, gan uz informētības līmeni²⁴. Tādējādi tirgotājam jāsniedz pietiekama informācija, lai novērstu šo nelīdzsvarotību un ļautu patērētājiem pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu par darījumu.

84. Taču kāds informācijas līmenis būtu pietiekams, lai novērstu šo nelīdzsvarotību?

85. Lai atbildētu uz šo jautājumu, jānoskaidro, kāda veida dokumentus var pieprasīt muitas nodokļu nolūkā.

86. Muitas nodokļu piemērošanas procesuālais regulējums ir saskaņots visā Eiropas Savienībā²⁵, un papildus obligātajai muitas deklarācijai²⁶ vispārējās dokumentārās prasības attiecībā uz muitas procedūrām ir noteiktas Komisijas Īstenošanas regulā (ES) 2015/2447²⁷. Tas it īpaši attiecas uz apliecinājošiem dokumentiem par muitas vērtību²⁸ un pārvadāto preču izcelsmi²⁹. Tādējādi, lai gan dalībvalstis var brīvi noteikt īpašas dokumentācijas formas, kas atbilst konkrētajām prasībām³⁰, pierādījumu pamatprasības visā Savienībā paliek vienādas.

87. Ņemot vērā iepriekš minēto, tā kā tirgotājiem, kas sniedz starptautisko pārvadājumu pakalpojumu, būs specializētas zināšanas par vispārīgajiem noteikumiem attiecībā uz muitas procedūrām, tostarp par dokumentiem, kas nepieciešami šīm procedūrām, piemēram, preču vērtības vai izcelsmes apliecinājumu, ir sagaidāms, ka tirgotājs sniegs patērētājam tikai vispārīgu informāciju par to, kāda veida apliecinājošie dokumenti tam var būt jāsniedz tirgotājam muitas procedūru veikšanai, neatkarīgi no tā, vai tirgotājs piedāvā muitas starpniecības pakalpojumu, lai patērētājs varētu pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu par darījumu.

²² Šajā ziņā skat. Patērētāju tiesību direktīvas 4. apsvērumu.

²³ Pēc analogijas skat. spriedumu, 2019. gada 10. jūlijs, *Amazon EU* (C-649/17, ECLI:EU:C:2019:576, 48. punkts).

²⁴ Pēc analogijas skat. spriedumu, 2024. gada 11. aprīlis, *Air Europa Líneas Aéreas* (C-173/23, EU:C:2024:295, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).

²⁵ Šajā ziņā skat. *UCC* 28. apsvērumu.

²⁶ *UCC* 158. pants.

²⁷ Komisijas Īstenošanas regula (2015. gada 24. novembris), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV 2015, L 343, 558. lpp., turpmāk tekstā – “Regula 2015/2447”).

²⁸ Regulas 2015/2447 145. pants.

²⁹ Regulas 2015/2447 116. pants.

³⁰ Piemēram, dalībvalstis var pieprasīt dokumentu tulkojumu. Šajā ziņā skat. Regulas 2015/2447 116. pantu.

88. Šo iemeslu dēļ neuzskatu, ka Patērētāju tiesību direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunktu var interpretēt tādējādi, ka tas tirgotājiem, kas nesniedz muitas starpniecības pakalpojumus preču starptautisko pārvadājumu līgumu ietvaros, uzliek pienākumu sniegt detalizētu informāciju (piemēram, sarakstu) par konkrētiem dokumentiem, kas jāiesniedz muitas dienestiem uz konkrētas robežas par katru pārvadāto preci. Manuprāt, minētajā tiesību normā ir tikai prasīts, lai tirgotāji informētu patērētājus par to, kāda veida apliecinoši dokumenti patērētājam būs jāiesniedz, proti, ka patērētājam būs jāiesniedz dokumenti, kas apliecina transportēto preču izcelsmi vai vērtību, nenorādot šim nolūkam nepieciešamos konkrētos dokumentus.

89. Ņemot vērā sniegtā pakalpojuma raksturu, minētās direktīvas 5. panta 1. punkta c) apakšpunktā noteiktais tirgotāja pienākums informēt patērētāju par sniegtā pakalpojuma kopējo cenu nebūtu jāsaprot kā prasība tirgotājam, kas sniedz preču starptautisko pārvadājumu pakalpojumu, bet ne muitas starpniecības pakalpojumu, sniegt patērētājam detalizētu informāciju par konkrētām muitas nodokļu likmēm un summām. Muitas nodokļu izmaksas nevar pamatoti uzskatīt par daļu no šāda pakalpojuma “cenas”, kas ietver vienīgi preču pārvadāšanu un neietver muišošanas pakalpojumu.

90. Piekrītu Komisijai, ka Patērētāju tiesību direktīvas 5. panta 1. punkta c) apakšpunktā noteiktais informēšanas pienākums jāinterpretē, ņemot vērā starp tirgotāju un patērētāju noslēgtā līguma būtību. Ja līgumā nav paredzēts, ka pārvadātājs sniegs muitas starpniecības pakalpojumus, tam nav jāsniedz patērētājam detalizēta informācija par attiecīgajām precēm piemērojamo muitas nodokļu likmēm un limeni.

91. Tomēr tas nekādā ziņā neatceļ šāda tirgotāja pienākumu informēt patērētāju, ka *var* būt jāmaksā muitas nodokļi saskaņā ar Patērētāju tiesību direktīvas 5. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

92. Paturot to prātā, minētajiem tirgotājiem pēc šādas informācijas sniegšanas patērētājam būtu jāparedz, ka gadījumos, kad uz robežas kļūst iekasējams muitas nodoklis vai nu pārvadāto preču veida dēļ, vai patērētāja iesniegtas nepareizas vai neatbilstošas informācijas dēļ, tirgotājs maksās nodevu patērētāja vārdā un patērētājam būs pienākums to atmaksāt tirgotājam pēc preču piegādes. Šādu informāciju par nākotnes izmaksu iespējamību var pamatoti uzskatīt par būtisku informāciju, kas patērētājam vajadzīga, lai pieņemtu uz informāciju balstītu lēmumu par darījumu.

93. Ņemot vērā iepriekš minēto, uzskatu, ka Patērētāju tiesību direktīvas 5. panta 1. punkta a) un c) apakšpunkts jāinterpretē tādējādi, ka tirgotājam, kas sniedz preču starptautisko pārvadājumu pakalpojumu, bet ne muitas starpniecības pakalpojumu, ir pienākums pirms līguma noslēgšanas informēt patērētāju, ka pārvadātās preces var tikt apliktas ar muitas nodokli un ka patērētājam būs jāatmaksā tirgotājam visi nodokļi, ko tirgotājs var būt samaksājis patērētāja vārdā. Tirgotājs var izpildīt šo pienākumu, sniedzot patērētājam vispārīgu informāciju par to apliecinošo dokumentu veidiem, kas nepieciešami muitas procedūru veikšanai, taču tirgotājam nav jāsniedz sīka informācija nedz par konkrētajiem dokumentiem, kas vajadzīgi, lai izpildītu minētās muitas formalitātes, nedz par šo muitas nodokļu likmēm un summām.

94. Piemērojot iepriekš minētos secinājumus pamatlīstas faktiem, šķiet, ka šajā lietā netiek apstrīdēts, ka starp prasītāju un atbildētāju noslēgtais līgums neietvēra muitas starpniecības pakalpojumus. Tāpat netiek apstrīdēts, ka atbildētāja (tirgotājs) nav sniegusi prasītājam (patērētājam) detalizētu informāciju par muitas procedūrām un piemērojamām muitas nodokļu likmēm.

95. Iesniedzējtiesai jāizvērtē, vai atbildētāja nav sniegusi prasītājam attiecīgo informāciju par iespējamām muitas procedūrām un tādējādi nav izpildījusi pienākumu sniegt informāciju pirms līguma noslēgšanas saskaņā ar Patērētāju tiesību direktīvas 5. pantu, kā arī šī pārkāpuma apjoms un tā sekas attiecībā uz konkrēto līgumu.

IV. Secinājumi

96. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, iesaku Tiesai uz *Lietuvos Aukščiausiosis Teismas* (Lietuvas Augstākā tiesa) uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/83/ES (2011. gada 25. oktobris) par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes Direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK (turpmāk tekstā – “Patērētāju tiesību direktīva”), 5. panta 1. punkta a) apakšpunkts

jāinterpretē tādējādi, ka, ciktāl šī tiesību norma tirgotājam nosaka pienākumu sniegt patērētājam informāciju par preču vai pakalpojumu galvenajām īpašībām, tirgotājam, kas patērētājam sniedz starptautisko pārvadājumu pakalpojumu, ir pienākums pirms līguma noslēgšanas informēt patērētāju, ka par pārvadāto preci *var tikt* piemērots muitas nodoklis. Šis pienākums liek tirgotājiem informēt patērētāju, vai starpniecības pakalpojums tiek piedāvāts saskaņā ar minēto līgumu un vai tāpēc tirgotājam vai patērētājam ir pienākums nodrošināt muitas formalitāšu kārtošanai nepieciešamos dokumentus.

Saistībā ar preču starptautisko pārvadājumu līgumiem, kuros *ietverti* muitas starpniecības pakalpojumi, Patērētāju tiesību direktīvas 5. panta 1. punkta a) un c) apakšpunkts

jāinterpretē tādējādi, ka tajos tirgotājam ir noteikts pienākums sniegt patērētājam sīku informāciju par konkrētiem dokumentiem, kas nepieciešami muitas formalitāšu kārtošanai, kā arī detalizētu informāciju par konkrētām muitas nodokļu likmēm un summām, tostarp informāciju par vispārējiem faktoriem, kas var ietekmēt sniegtā pakalpojuma kopējo cenu.

Saistībā ar preču starptautisko pārvadājumu līgumiem, kuros *nav ietverti* muitas starpniecības pakalpojumi, Patērētāju tiesību direktīvas 5. panta 1. punkta a) un c) apakšpunkts

jāinterpretē tādējādi, ka tajos tirgotājam ir noteikts pienākums informēt patērētāju par prasību atmaksāt tirgotājam visus patērētāja vārdā samaksātos nodokļus. Minētajam tirgotājam būtu jāsniedz patērētājam vispārīga informācija par to apliecinošo dokumentu veidiem, kas nepieciešami muitas procedūru veikšanai, taču tam nav jāsniedz sīka informācija nedz par konkrētajiem dokumentiem, kas vajadzīgi, lai izpildītu muitas formalitātes, nedz par šo muitas nodokļu likmēm un summām.